

Eva Andreas
Tunadalskyrkan, Köping 191117
Apostlagärningarna 8:4–40

”Guds ord bär inte bojor!

Den första kristna församlingen växte fram i Jerusalem och formades av dem som kom till tro, och allt var frid och fröjd. Men så började några av de grekisktalande judarna ifrågasätta den kristna tron och dess företrädare, främst Stefanos, som var fylld av nåd och kraft och gjorde stora under och tecken bland folket. Men av någon anledning kände judarna sig hotade och ifrågasatta och piskade upp en hätsk stämning bland sina landsmän och bland de judiska ledarna, vilket slutade med att Stefanos blev lynchad och dödad.

Och det var så starka krafter i rörelse att det utbröt en förföljelse mot församlingen och alla utom apostlarna skingrades över hela Judéen och Samarien, de närliggande områdena.

När Lukas skriver Apostlagärningarna gör han det för att visa hur den kristna tron utbreddes, och han gör det genom att berätta om vissa händelser, medan väldigt mycket är utelämnat. Vi kan bara anta att de kristna fortsatte att träffas och bildade församlingar dit de kom, och att frimodigheten de hade haft i Jerusalem fortfarande fanns kvar. I dagens text möter vi Filippos, en av dem som valdes att ta hand om diakonin i församlingen i Jerusalem, han hade hamnat i Samarien, ett område som judarna vanligtvis undvek på grund av olika tolkningar av tron. Men nu kom han som kristen och hade andra förutsättningar.

Jesus hade på en av sina vandringar (Joh 4) kommit till just Samarien och vid en brunn mött en kvinna, som han började samtala med och det slutade med att hon kom till tro och att hon fick föra många av sina landsmän till Jesus, och det är väl ingen kvalificerad gissning att en del av dem fanns med när Filippos började predika, och det var som man brukar säga ”förberedda gärningar” som han fick gå in i. Men att det blev Samarien var inte på grund av att han själv eller kyrkans ledning hade bestämt sig för det, för de ville ju i första hand vända sig till det judiska folket, även om man hade fått befallningen

att gå ut i hela världen, utan det var genom det som egentligen var katastrofalt med förföljelse och mycket lidande som det blev möjligt.

Filippos drevs av en stark övertygelse att tron skulle predikas, förkunnas oavsett var han fanns och hur den yttre situationen såg ut. Det var inte ett nödvändigt ont som vi ibland kan tycka, jag måste väl göra det, bara för att det ska göras, utan han drevs verkligen av en glädje att berätta om sin tro, det bubblade liksom över hos honom, han kunde inte vara tyst.

I den församling i Dalarna jag växte upp i fanns det ett sommarhem och där fanns det en bild som etsade sig fast. Det var en stor uppslagen bibel och så stod det: Guds ord bär inte bojor. Martin Luther fanns i bakgrunden, eftersom han hade det mottot. Du har kanske sett bilden eftersom det är en spridd bild. Men just temat: Guds ord bär inte bojor, vilket är ett citat från 2 Tim 2:9 passar in i dagens texter. Det yttre kan vara svårt och besvärligt, också idag har många tvingats fly bland annat på grund av sin kristna tro, men Gudsordet, evangeliet, finns kvar och kan inte fängslas utan kan hjälpa och bära, men också utmana och frälsa, oavsett var, hur eller yttre situation.

Filippos spred Guds ordet, i den grekiska grundtexten används ordet "euangelisso" – evangelisera 5 gånger i Apostlagärningarna 8. Och det blir inte bara ord, utan människor kommer till tro, får uppleva helande och befrielse, får se gudomliga tecken. Gudsordet bröt igenom olika hinder och bojor och hjälpte människor.

I Samarien fanns det en trollkarl som hette Simon, som i egna ögon var mycket duktig och hade folket med sig. Man sade om honom: "Han är Guds kraft, den som kallas Den stora kraften", han fick folket att häpna och hänföras. Men när Filippos kom så förmedlade han en annan kraft som var mycket större och människor började tro på Jesus och döpas, vilket ledde till att folket fylldes av glädje. Simons popularitet handlade om det yttre, Guds ords kraft ledde till en inre glädje, som inte förbleknade efter ett tag. Också Simon kom till tro och döptes och höll sig nära Filippos, eftersom han var mycket intresserad av det som hände, när Guds kraft blev manifesterad.

Apostlarna i Jerusalem fick höra om det som hände i Samarien och skickade dit Petrus och Johannes, kanske för att kontrollera om det var rätt det som hände, kunde Gud verka också i Samarien? De fick höra att människor döpts till Jesus, men att de inte hade tagit emot helig ande, vilket egentligen var en naturlig del av att döpas. Då lade de händerna på de nydöpta och de fick helig ande. Kanske fick de tungotal, kanske fick de del av alla de andens gåvor som det står om i 1 Kor 12. Och då förstod apostlarna att det var äkta det som skedde eftersom Gud själv bekräftade det med att ge helig ande.

När Simon fick se det blev han förtjust, för han ville också kunna göra häpnadsväckande saker, så han erbjöd apostlarna pengar för att han också skulle kunna förmedla den helige ande genom handpåläggning. Men det skulle han inte ha gjort, för det var i apostlarnas ögon ett tecken på att han inte förstått och inte tagit emot tron på ett rätt sätt. Guds gåvor går aldrig att köpa för pengar utan ges fritt och för intet till den som Gud vill ge det till. Petrus går skarpt emot honom, men säger också: omvänd dig från denna din ondska och be till Herren, så kanske han förlåter dig ditt uppsåt. Simon säger: Be för mig. Sedan vet vi inget mer vad som händer honom. Men han har fått ge namn till en företeelse som kallas Simoni, att försöka köpa sig Guds gåvor eller kyrkliga ämbeten.

Gud använde Filippus för att många i Samarien skulle komma till tro på Jesus, men han använde honom också sedan för att en enda man, en etiopisk finansminister skulle få del av det glada budskapet – evangeliet. Kanske det i förlängningen ledde till att ett nytt folk fick höra det genom denne ende man, men just då var det en märklig befallning Filippus fick. Du ska gå ut på vägen mellan Jerusalem och Gaza. Den ligger öde. Undrar vad Filippus tänkte. Vad skulle han göra på en öde väg? Kunde han ha hört rätt, var det verkligen det Gud ville? Men han gick och så småningom kom det en vagn farande på vägen. Det gick inte snabbare än att det gick att närma sig den och tala med den som åkte där. Och än en gång kom andens tilltal: Gå fram till vagnen och håll dig intill den. Och när Filippus kom närmare hörde att han att mannen i vagnen läste högt och han kände igen orden från Jesaja 53 om Herrens lidande tjänare – det ställe som utifrån kristen tro tolkas som att det handlar om Jesus.

Då tänkte nog Filippos: Jaså, det var därför jag skickades ut på den här tomma vägen, för att möta den här mannen. Och så frågar han: Förstår du vad du läser? Nej, säger mannen hur skulle jag kunna det om ingen vägleder mig? Och så bjuder han in Filippos i vagnen och de börjar ett bibelstudium där Filippos får förklara och förkunna – evangelisera – för honom. Vi vet inget hur samtalet gick, men Guds ord som inte har bojor verkade och mannen började tro på Jesus. Och när de kom till ett vatten undrade han om han får döpas- och Filippos döpte honom. Och mannen åkte hem, fylld av glädje.

Det yttre skeendet i sig är nog så glädjande, men det finns också djupare motiv. Hovmannen var kastrerad och som sådan fick han enligt Lagen inte full tillgång till den judiska tron, han hade ju kommit till Jerusalem för att tillbe, men fick bara vistas på de yttre områdena i templet. Nu när han fick möta Jesus kom något nytt, han fick fullt tillträde till tron, det finns inga begränsningar, alla har samma möjligheter – åt alla dem som tar emot honom ger han rätten att bli Guds barn.

För att avsluta berättelsen så finns en märklig notis. Filippos blev borttryckt av helig ande som förde honom till Ashdod. Lika plötsligt som han kom till vägen, lika plötsligt försvann han. Guds verk är ibland svårt att förklara. Men för mannen hade det ingen betydelse, han hade fått frid i sin själ.

Nog skulle man vilja se mer av sådana här händelser också idag. Se hur människor kommer till tro, att väldigt konkret få uppleva Guds tilltal. Gud är ju densamme idag, men han har samtidigt gjort sig beroende av oss som kallar oss kristna. Han vill använda oss, han har gett oss uppdraget att gå ut, att vara frimodiga, att tro på honom och låta allt han har gett oss fungera. Men kanske sker det mer än vi tror, vi kanske inte tycker att det är så märkvärdigt det som sker. Men tänk så viktigt att vi kan få uppmuntra varandra genom att berätta om det han gör i smått som stort, för det kan också hjälpa oss att våga tro att han kan använda oss var och en.

Tilltalet till Filippos var speciellt, men jag tror att Gud talar till oss också mitt i vår vardag i mötet med människor. Ibland kan vi höra tydligt, gör si eller så, ibland kan det vara en tanke, du kanske skulle ta kontakt med den eller den, ta med en påse bullar och gå hem till

den, eller en maning att be för en person. En annan gång leds omständigheterna så att man möts där man minst anat det och man plötsligt märker, det här blev mer än ett hastigt möte, man fick dela livet tillsammans. Ibland kan man tänka: Inte kan väl Gud använda mig, inte kan han väl tala till mig? Men vi har alla möjligheter, eftersom var och en av oss är unik – och kan bli använd just därför. Vi får be att vi kan förstå när Gud talar, att vi liksom kan få in rätt våglängd i allt informationsbrus vi har omkring oss - så att vi hör klart, vare sig det är genom bibelord, bön, omständigheter, tankar eller något annat.

Filippos frimodighet hade sin grund i hans relation till Jesus, i hans visshet att det var ett livsförvandlande budskap han hade, i gemenskapen med trossyskon och kanske inte minst i att Gud visade sin kraft och makt genom sitt ord – att människors liv blev förvandlade, precis som det var när Jesus vandrade omkring. Att det blev stor glädje hos var och en som tog emot det.

Vi får be om samma frimodighet!

AMEN